

Η ΠΙΟ ΒΑΘΙΑ ΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΜΑΣ

Δημήτρης Κ. Μπάκας

Ο Άνθρωπος σκέπτεται, συναισθάνεται και υπεύθυνα ενεργεί και πράττει. Τα τρία αυτά, βασικά ενεργήματα, κρυσταλλώνουν τις **πεποιθήσεις και τα πιστεύω του**, άρα θεμελιώνουν την **ανθρωπινότητά μας**. Την μοναδική ανθρώπινη ποιότητα, που συνιστά την ειδοποιό διαφορά μας.

Με τη **νόηση** προσπαθούμε να αντιληφθούμε την πραγματικότητα. Την **αλήθεια**, το πιο στέρεο στοιχείο αναφοράς της υπόστασής μας, όπου είμαστε υποχρεωμένοι να ζήσουμε, να επιβιώσουμε και δημιουργικά να δράσουμε. Βασικό οπλοστάσιό μας ο νους, **ο Λόγος**.

Με το **συναισθάνεσθαι** εννοούμε τη διαχείριση της εσωτερικής μας ενέργειας. Ο χώρος των συναισθημάτων, συγκινήσεων, επιθυμιών και ορμέφυτων. Ο ψυχικός μας «λέβητας», ο οποίος από τη φύση του καθίσταται εύκολα τυρβώδης και επιζητεί τακτοποίηση και ευρυθμία με το **Κάλλος**.

Με τον αρμονικό συνδυασμό συναισθημάτων και Λόγου αναφέρεται η **βούληση** για δράση. Το **ηθικό ενέργημα**, που αφορά στους συνανθρώπους μας. **Η ηθική στάση ζωής. Η αγαθότητα.**

Οι τρεις αναζητήσεις, της **αλήθειας, της ωραιότητας και του αγαθού**, είναι διαρκείς και ταυτόχρονες. **Η ψυχή μας νοεί, συναισθάνεται και ενεργεί, ως όλον.**

Οι ασύλληπτες σε όγκο γνώσεις και τεχνολογικές εφαρμογές προκαλούν **πολυπλοκότητα**, που δεν μπορεί να παρακολουθήσει εύκολα ο ανθρώπινος εγκέφαλος. Η όλη **αλήθεια**, ως απόλυτο μέγεθος **είναι ασύλληπτη** από τον ανθρώπινο νου. Τα σημερινά στρατηγικά, τα οικονομικά, τα κοινωνικά και προπαντός τα πολιτικά, ως ολόκληρες είναι πέραν από τις ατομικές μας νοητικές δυνατότητες, ακόμη και των πιο ειδικών. **Το ίδιο συμβαίνει με το Κάλλος και το Ηθικό, που ως απόλυτες έννοιες έχουν πολλές αναγνώσεις.**

Όταν, όμως, η **αλήθεια, το κάλλος και το αγαθό** μένουν αντικειμενικά απροσδιόριστα είναι μοιραίο να είναι επισφαλείς οι **πεποιθήσεις και τα πιστεύω μας**, που στηρίζονται σε αυτά, με συνέπεια να προκαλούνται **ψευδαισθήσεις και λάθη**. Τότε διαψεύδονται οι εκτιμήσεις μας και οι ελπίδες μας και **προκαλούνται πικρία, φόβος και τρόμος.**

Η πληθώρα, ανεύθυνων και ενίοτε κακόβουλων, πληροφοριών και η έρπουσα φήμη προκαλούν μια σύγχυση και μια αρρωστημένη κουλτούρα, που επηρεάζει σε ανεξέλεγκτο βαθμό τη διαμόρφωση της **νοοτροπίας** μας. **Έχουμε την ψευδαίσθηση ότι είμαστε ενημερωμένοι, αλλά αυτό δεν συνιστά πραγματική γνώση.** Είναι ένα **συνονθύλευμα γνώμων** με κάποια δόση αλήθειας ανάμικτη με φοβερό και πολλές φορές **ύπουλο ψέμα**. Όλοι μας, παρά ταύτα, **θαρρούμε**, ότι έχουμε **στέρεες απόψεις και πεποιθήσεις** για όλα τα θέματα!

Στη σημερινή μαζική κοινωνία μας **όλα τα θέματα μας επηρεάζουν** όλους μας. Είναι όμως ανέφικτο να έχουμε **ζεκάθαρη θέση** για τα πολύπλοκα και τεράστια προβλήματα. **Το κακό, το άσχημο και το ψέμα** είναι **πιο ελκυστικά**. Οι **αστοχίες** έχουν απείρως περισσότερες πιθανότητες να συμβούν από μια επιτυχία. **Εάν ο λόγος στηρίζεται σε ελλιπή αλήθεια τότε υπάρχει τεράστιο κίνδυνος να καταστραφεί ό,τι ωραίο και ηθικό έχει ο άνθρωπος.**

Ο πολιτισμός μας **διέρχεται θανάσιμη αγωνία**. Κάθε πολιτισμός, είναι ως εάν ζωντανός οργανισμός. Συνήθως γεννιέται σε μια υγιή κοινότητα (χωριό, γειτονιά), ανδρώνεται στις πόλεις και πεθάνει στις μεγαλουπόλεις, όπου αποτελεσματώνεται μέσα σε μία ανυπόφορη ομοιομορφία.

Ο ανθρώπινος πολιτισμός **ανθίζει με την πίστη σε σταθερές αξίες και στο Ύπατο Ον** και φυλλοροεί μέσα στον **μηδενισμό**. Υπόκειται στον αδυσώπητο νόμο της φθοράς και του αφανισμού, όπως κάθε έμβιο ον. **Όλοι μας σήμερα το διαισθανόμαστε ότι ο πολιτισμός μας κινδυνεύει. Τα βαθιά αίτια δεν μπορούμε να τα εντοπίσουμε εύκολα, αλλά τα συμπτώματα είναι προφανή.**

Η **ελευθερία** που συνιστά το **μέγιστο αγαθό** του ανθρώπου τείνει να καταστεί και ο πιο **τρομερός καταστροφέας του!** Η βασικότερη ελευθερία είναι εκείνη της **ελεύθερης συνείδησης. Η πνευματική ελευθερία**. Χωρίς αυτή ο **άνθρωπος παύει να είναι Άνθρωπος!** Αυτή η πλέον **λεπταίσθητη ελευθερία βρίσκεται σε βαθύτατη κρίση.**

Χρειάστηκαν αγώνες και θυσίες αμέτρητες, ώστε να αποκτήσει ο άνθρωπος το **δικαίωμα να στοχάζεται** ελεύθερα, να **συναισθάνεται** κατά βούληση και να **ενεργεί** σύμφωνα με τα πιστεύω του. Παράλληλα, όμως, **οφείλει να νιώθει ότι τον βαρύνει το αμείλικτο χρέος του να σέβεται το αντίστοιχο δικαίωμα του συνάνθρωπού του. Οι ηθικοί εξαναγκασμοί είναι πιο αποτρόπαιοι από τους σωματικούς.** Κανέναν θησαυρό δεν μπορούμε να βάλουμε πιο ψηλά από την **αξιοπρέπειά μας. Όλα τα δεινά μπορούμε να υποφέρουμε! Όχι όμως την προσβολή της τιμής μας, ως πρόσωπο. Άρα,**

είναι αδιανόητο να φανταστούμε ένα ανθρώπινο ον χωρίς το δικαίωμα της ελευθερίας, αλλά και το βαρύ χρέος του να σέβεται συνάμα και την ελευθερία του διπλανού του.

Ο πολιτισμός μας τείνει να μας στερήσει αυτό το δικαίωμα, ήτοι την **ανθρωπινότητά μας!** Λιγοστεύουν οι άνθρωποι που πιστεύουν στην ανθρώπινη αξία και πληθαίνουν όσοι την περιφρονούν, κυρίως με τις πράξεις τους! Έτσι συμβαίνει το καταπληκτικό: μέσα στους ίδιους τους ανθρώπους αρχίζει να πεθαίνει η **πίστη για την ανθρώπινη ύπαρξη!** Ο άνθρωπος ως πρόσωπο χάνει τον προσήκοντα σεβασμό και καθίσταται εργαλείο. Συνέπεια να πεθαίνει ο πολιτισμός που είναι ζωντανή ιδέα. **Οι ιδέες ευδοκιμούν μόνον μέσα σε πραγματικούς Ανθρώπους.**

Όταν ο πολιτισμός εκφυλίζεται οι διάνοιες χάνουν τα χρυσά τους φτερά, οι καρδιές στεγνώνουν, τα βλοσυρά πρόσωπα στάζουν φαρμάκι. Οι επιστήμες εκτοπίζουν τις ανθρώπινες αξίες. Η βία κυριαρχεί κρύβοντας με υποκρισία χιλιάδες προθέσεις μέσα σε βελούδινες λέξεις. Η **βαρβαρότητα**, ως εάν κυκλώνας φοβερός απλώνεται με κολοσσιαίους στροβιλισμούς και χτυπάει αλύπητα την «πολιτισμένη» Οικουμένη. Αναδύεται το πιο σατανικό: **οι φρουροί της ελευθερίας καταφεύγουν στο δαίμονα της βίας για να πολεμήσουν τους εχθρούς τους. Ολιστική κοινωνική φθορά εν ονόματι του δικαιώματος ελεύθερης έκφρασης!** Χάθηκε το άριστο μέτρο και ο σεβασμός του αντίστοιχου δικαιώματος του διπλανού μας.

Το διαπιστώνουμε καθημερινά **σε όλη την κλίμακα της Κοινωνίας μας.** Αδιαφορούμε επιδεικτικά για την παρουσία του διπλανού μας. Κάνουμε ό,τι μας ενδιαφέρει! Τον αγνοούμε και τον περιφρονούμε. Κυριαρχεί η **τραχύτητα της έριδας σε κάθε συζήτηση.** Ο δημιουργικός διάλογος είναι άγνωστος! **Οι συζητητές κατέστησαν αντίπαλοι.** Χάνουν την ψυχραιμία τους. Εξοργίζονται και αναδύεται μίσος! Αλληλο-καθυβρίζονται, εν πολλοίς δημόσια, χωρίς να σέβονται κανένα ιερό και όσιο! Δησημονήθηκε ότι η **προσωπικότητα του κάθε ανθρώπου συνιστά ιερότητα.** Αυτό το νοιώθει ο καθένας μας, όταν προσβληθεί την **αξιοπρέπειά μας και η τιμή μας.**

Όσο βαθαίνει η κρίση τόσο **δεν μπορούμε να συζητάμε για προσωπική μας ελεύθερη συνείδηση.** Η **αλήθεια είναι μία, έχει πολλές όψεις και τελικά μάς επιβάλλεται!** Διαστρεβλώνεται όμως, από το τεράστιο φάσμα ψευδολογίας. Το **ψέμα, έχει άπειρες όψεις και πολλές φορές μας είναι βολικό ως δικαιολογία.** Επιπλέον τα ψέματα είναι πιο εύπεπτα από τις αλήθειες! **Το κάλλος μετατρέπεται σε επισφαλή πρόκληση** και η ηθική στάση στραγγαλίζεται από το κλειστό και τυφλό **ατομικό συμφέρον!** Οδυνηρή συνέπεια: καταστρέφεται η ύπατη ανθρώπινη αξία. Η **αξιοπρέπεια**

Σε συνθήκες επικοινωνίας και συμβίωσης αυτής της μορφής είναι αδύνατο να αναδυθεί **σωστή σκέψη** για την αντιμετώπιση των προβλημάτων. Προκαλούνται, μόνον, **απατηλές εντυπώσεις.** Χάνεται η **ουσία της κοινωνικής ζωής.** Η **εμπιστοσύνη μεταξύ των μελών της Δημοκρατίας.** Δεν καταπολεμούμε τα προβλήματα, αλλά τους **αντιπάλους μας,** Όχι σπάνια, με ελλιπέστατα τεκμηριωμένες κατηγορίες. Σε αυτό κλίμα δεν επιβιώνουν όσοι έχουν **ιδιαίτερες εναισθησίες για την ανθρώπινη προσωπικότητα.** Πολλές φορές αναδεικνύονται ως πρότυπα άτομα με **επιτηδειότητες, αλλά χωρίς αρετές!**

Οι πιστοί στην προσωπική ελευθερία του ανθρώπου μέρα με την ημέρα λιγοστεύουν. Ας μη αυταπατόμαστε: Ο καλύτερος φύλακας της αξιοπρέπειάς μας είναι η **προσωπική συναίσθηση της αξίας της.** Εμείς πρώτοι οφείλουμε να την διαφυλάττουμε, ως κόρη οφθαλμού, από το ψεύδος, τα πάθη και τις ορμές και από το **ανήθικο περιβάλλον.** **Μας το μαρτυρούν αδιάψευστα τα όσα αυτές τις μέρες δημοσιοποιούνται!**

Τελικά η **αλληλοκατανόηση** συνιστά αρετή απαραίτητη για τη ζωή της Κοινωνίας μας είναι **ουσιαστικά ανέφικτη.** Χάθηκε η προσέγγισή μας με το διπλανό μας. Η **συζήτηση** είναι δυσχερέστατη έως αδύνατη! «**Συζητώ**» σημαίνει ψάχνω να βρω την αλήθεια μαζί με τον διπλανό μου! Εξάλλου, είναι παντελώς άγνωστες οι συνθήκες του **δημιουργικού διαλόγου,** με το οποίο αποκτούμε κοινή **συνείδηση.** Συνείδηση στην αρχαία της έννοια σήμαινε: **Γνωρίζω από κοινού με τον άλλον.**

Ας προσπαθήσουμε το πρώτο βήμα προς την **αλληλοκατανόηση:**

Να μάθουμε να **συζητούμε μέσα σε δημιουργικό διάλογο.**

Ίσως είναι μια **πολύ καλή ευκαιρία!** (συνέχεια στο επόμενο)

Δημήτρης Κ. Μπάκας
20 Φεβ. 2021